

Č. k. 065/2020/LF

V Martine, dňa 14.01.2020

Určené:

Obce a mestá v okresoch
Martin, Turčianske Teplice

Vec:

**Žiadosť o súčinnosť pri vyhlásení krátkej relácie v súvislosti s výskytom aviárnej
influenzy (vtáčej chrípky) na území Slovenskej republiky**

Regionálna veterinárna a potravinová správa Martin (ďalej len RVPS Martin), žiada Mestské a Obecné úrady v okresoch Martin a Turčianske Teplice o súčinnosť v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o veterinárnej starostlivosti“) v súvislosti s výskytom Aviárnej influenzy (vtáčej chrípky) na území Slovenskej republiky.

Dňa 09.01.2020 bol potvrdený výskyt ochorenia Aviárna influenza v súkromnom chove dospelých hydiny (drobnochovateľ) – u kury domácej v obci Zbehy, okres Nitra. Jedná sa o vysokopatogénny subtyp H5N8, ktorý bol potvrdený koncom roka 2019 a začiatkom roka 2020 aj v susednom Poľsku.

Na základe vyššie uvedeného RVPS Martin žiada o vyhlásenie krátkej relácie v obecnom/ mestskom rozhlase pre občanov v znení, prípadne túto informáciu vyvesiť na úradnej tabuli:

„Na základe mimoriadnych núdzových opatrení vydaných Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej Republiky RVPS Martin žiada chovateľov aj drobnochovateľov vtáctva o zabezpečenie:

Zabezpečiť zvýšenú biologickú bezpečnosť vo všetkých chovoch hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí a to:

- Zabezpečiť dezinfekciu pri vstupoch do priestorov, v ktorých sa chová hydina a iné vtáky chované v zajatí*
- Správne používanie ochranných pomôcok*
- Zabrániť priamemu aj nepriamemu kontaktu chovaného vtáctva s voľne žijúcim vtáctvom (predovšetkým s vodnými druhmi),*
- Chované vtáctvo vo voľnom výbehu kŕmiť a napájať v uzavretom priestore, alebo tak aby bolo zamedzené prilietaniu voľne žijúceho vtáctva a zamedzil sa kontakt voľne žijúceho vtáctva s krmivom a vodou určenou pre hydinu,*

- *Zabezpečiť napájanie chovaného vtáctva tak aby voda používaná na napájanie nepochádzala z povrchových vôd prístupných voľne žijúcemu vtáctvu,*
- *Nepoužívať neprekrytú podstielkovú slamu umiestnenú na voľnom priestranstve, ku ktorej má prístup voľne žijúce vtáctvo,*
- *Dodržiavať nákup hydiny len od registrovaných fariem pod stálym veterinárnym dozorom,*
- *Oznamovať RVPS Martin príznaky ochorenia vtáčej chrípky u hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí“,*

Ďalej Vám v prílohe zasielame informačný materiál o vtáčej chrípke k ďalšiemu využitiu na zvyšovanie povedomia o nákaze

S pozdravom

MVDr. Jozef Felcan
riaditeľ RVPS Martin

Regionálna veterinárna a potravinová služba
Záturčianska 1
038 90 MARTIN

Cestovanie

Je tu malé alebo žiadne riziko pri cestovaní do krajín mimo EÚ alebo do oblastí v rámci EÚ, kde sa zistila vtáčia chrípka, za predpokladu, že sa vyhnete návšteve hydinárskeho trhu alebo trhov s vtákmi a budete dodržiavať vyššie uvedené opatrenia, ako sa uvádza v usmerneniach ECDC.

Vírus zistený v Poľsku - január 2020

HPAI H5N8 súvisí s určitými HPAI H5 vírusmi (H5N1, H5N6), ktoré spôsobujú zdravotné problémy u ľudí a tento subtyp môže potenciálne vyvolať ochorenia u ľudí. Všetky vírusy však majú schopnosť mutovať, a preto je vždy potrebná určitá miera opatrnosti. Toto sú prvé ohniská HPAI H5N8 hlásené v Poľsku od jari 2017.

Vírus zistený v Slovenskej republike- január 2020

Choroba bola zistená v súkromnom chove dospelých hydiny (drobnochovateľ) - kury domácej v obci Zbehy, okres Nitra. Potvrdený subtyp H5N8 národným referenčným laboratóriom dňa 09.01.2020. Chovateľ nahlásil úhyn 3 kusov hydiny z celkového počtu 22. Zvieratá sa v chove už nenachádzajú a boli zneškodnené samotným chovateľom. Následne prebehlo predbežné čistenie a dezinfekcia chovného priestoru hydiny.

Na základe vyjadrenia laboratória bolo zistené, že sa jedná o hemaglutinín veľmi podobný súčasne cirkulujúcim kmeňom H5N8 v Európe.

- ❖ Ostatní ľudia, ktorí prichádzajú do pravidelného kontaktu s hydinou (napr. poľnohospodári, veterinárni lekári) alebo voľne žijúcimi vtákmi (napr. poľovníci, pozorovatelia vtákov), si musia byť vedomí rizík a prijať preventívne opatrenia.
- ❖ ECDC (Európske centrum pre kontrolu a prevenciu nákaz) vypracovalo podrobné usmernenie o ochrane ohrozených osôb a tých, ktorí žijú alebo cestujú do oblastí, kde sa našli infikované vtáky. Vnútroštátne orgány sú tu preto, aby poskytovali poradenstvo v prípade akýchkoľvek otázok.

Ostatní občania

Je veľmi nepravdepodobné, že by iná verejnosť bola v kontakte s infikovanými vtákmi.

Nasledujúce bezpečnostné opatrenia sa považujú sú dostatočné:

- Nedotýkajte sa chorých alebo uhynutých voľne žijúcich vtákov alebo hydiny a informujte miestne veterinárne úrady, ak zistíte akékoľvek podozrivé počty mŕtvych alebo chorých vtákov.

- Dodržiavajte bežné pravidlá správnej hygieny - tj po kontakte s vtákmi alebo ich trusmi si umyte ruky mydlom

- ❖ Ak sa u vtákov vo vašej oblasti vyskytne ohnisko vysokopatogénnej vtácej chrípky:

- vnútroštátne orgány môžu uložiť dočasné obmedzenia týkajúce sa pohybu hydiny a vyhlásiť určité miesta neprípustné pre ľudí. Je dôležité, aby ste dodržiavali tieto pokyny, pretože sú určené na zastavenie šírenia vírusu.

- V týchto oblastiach by sa domáce mačky mali držať v interiéri, aby sa im zabránilo kontaktu s voľne žijúcimi vtákmi alebo ich trusom a aby sa zabránilo prenosu vírusu na labky a nakazeniu sa.

- Obchod z ochranných pásiem a zón dozoru v rámci EÚ (kde sa našli infikované vtáky) je povolený len po veľmi prísnych veterinárnych kontrolách a dovoz z postihnutých tretích krajín je zakázaný.
- V prípade ohniska nákazy na hydinovom farme sa celý krdeľ ihneď usmrcuje. Zničí sa aj hydinovú mäso a vajcia vyprodukované na týchto farmách.
- Dokonca aj vo veľmi nepravdepodobnom prípade prítomnosti vírusu v mäse alebo vajciach predávaných v EÚ, dôkladné varenie ničí vírus, takže dobre varené mäso a vajcia nepredstavujú žiadne riziko.

Rizikové skupiny

Ľudia, ktorí chovajú vtáky, ako sú kurčatá, kačice a husi v blízkosti svojho bydliska, nemusia byť príliš znepokojení, ale treba si uvedomovať možné riziká. V tejto súvislosti je potrebné:

- Dodržiavať pokyny príslušných miestnych veterinárnych orgánov, najmä pokiaľ ide o potrebu kŕmenia a pitia hydiny v interiéri a držať hydinu v rizikových oblastiach v interiéri.
- Informovať úrady, ak sa objavia nezvyčajne vysoké počty uhynutých voľne žijúcich vtákov, alebo ak niektorý z ich vtákov ochorie alebo zomrie za neobvyklých okolností. V takýchto prípadoch sa ľudia nesmú dotýkať samotných mŕtvych alebo chorých vtákov.
- Uchovávať vtáky mimo ich domov a dodržiavať hygienické predpisy - najmä umývanie rúk mydlom pri kontakte s vtákmi alebo vtáčimi exkrementami.
- Odradiť deti od hrania sa s vtákmi a naučiť ich, aby informovali, ak uvidia choré alebo mŕtve vtáky.
- Uistite sa, že deti rozumejú pravidlám základnej hygieny.
- Nikdy nezabíjajte alebo nejedzte choré alebo umierajúce vtáky, pretože by to mohlo znamenať väčšie riziko.

KLÚČOVÉ FAKTÁ O AVIÁRNEJ INFLUENZE (VTÁČEJ CHRÍPKE)

Základné informácie

- ❖ Vtáčia chrípka je ochorenie, ktoré v súčasnosti postihuje voľne žijúce a domáce vtáky v niekoľkých častiach sveta.
- ❖ V EÚ sa od roku 2006 vyskytlo niekoľko sporadických ohnisk rôznych serotypov , ktoré sa doteraz úspešne zvládli.
- ❖ V EÚ sú zavedené veľmi prísne veterinárne opatrenia. Ich cieľom je zabrániť šíreniu vírusu z voľne žijúceho vtáctva na hydinu a obmedziť výskyt ohnisk u hydiny.
- ❖ Hlásenie výskytov sa realizuje cez systém ADNS (notifikačný systém hlásenia výskytu nákaz- animal disease notification system) s uvedením všetkých podstatných informácií o danom ohnisku
- ❖ Dočasné ochranné pásma a pásma dohľadu sú zriadené v oblastiach, kde sa nachádzajú infikované vtáky. V týchto zónach je obmedzený pohyb živých zvierat, hydina je uzavretá v uzavretých priestoroch a starostlivo monitorovaná a prísne sa uplatňujú opatrenia na dezinfekciu.
- ❖ Ak sa v domácom hospodárstve vyskytne ohnisko, všetky vtáky sa vyradia a prijímú sa opatrenia na ochranu pracovníkov.
- ❖ Zaviedli sa aj veľmi špecifické opatrenia na zabránenie vstupu infikovaných vtákov do potravinového reťazca.
- ❖ V každom prípade dôkladné varenie zabezpečí, aby mäso a vajcia neobsahovali žiadny vírus.
- ❖ Riziko nakazenia širokej verejnosti vírusom zo živých zvierat alebo z hydinových výrobkov je veľmi nízke a neexistuje žiadny dôvod na to, aby menili stravovacie návyky alebo cestovné plány.

Spotreba hydinových výrobkov

- Je bezpečné jesť hydinové mäso alebo vajcia, ktoré nakupujete v EÚ. Je to preto, že sú zavedené prísne opatrenia v oblasti bezpečnosti potravín a veterinárnych opatrení na zabránenie vstupu mäsa alebo vajec z nezdravých zvierat do potravinového reťazca.

Č. k. 47 /2020/AU

V Martine, dňa 09. 01. 2020

Určené:
**Obce a mestá v okresoch
Martin, Turčianske Teplice**

Vec: Žiadosť o súčinnosť v súvislosti s identifikáciou a registráciou chovov ošípaných

Regionálna veterinárna a potravinová správa Martin (ďalej len RVPS Martin), žiada Mestské a Obecné úrady v okresoch Martin a Turčianske Teplice o súčinnosť v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o veterinárnej starostlivosti“) v súvislosti povinnosťou registrácie chovov ošípaných, v ktorých je chovaný minimálne jeden kus ošípanej.

Dňa 6.11.2018 vydala Európska komisia (EÚ) Vykonávacie rozhodnutie komisie 2018/1669, ktorých sa zrušuje rozhodnutie 2006/80/ES, ktorým sa niektorým členským štátom udeľuje výnimka ustanovená v článku 3 ods. 2 smernice Rady 92/102/EHS o identifikácii a registrácii zvierat (ďalej len „VRK 2018/1669“)

Na základe článku 1 VRK 2018/1669, v ktorom sa uvádza, že výnimka na registráciu chovov s jednou ošípanou pre vlastnú spotrebu, udelená rozhodnutím 2006/80/ES sa pre vymenované členské štáty vrátane Slovenskej republiky **ruší**.

Na základe tohto rozhodnutia musí Slovenská republika zapísať do centrálného registra všetky chovy ošípaných bez rozdielu počtu.

V nadväznosti na vývoj nákazovej situácie s africkým morom ošípaných na Slovensku i v okolitých krajinách RVPS Martin žiada aktuálne informácie o počte chovov ošípaných na území miest a obcí, ktoré sú v pôsobnosti RVPS Martin

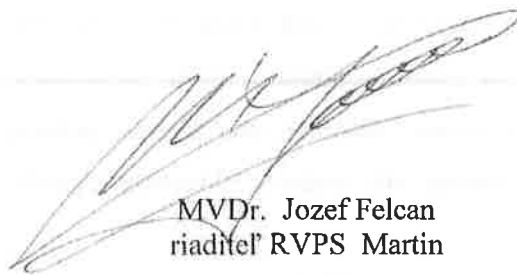
Identifikácia a registrácia chovov ošípaných všetkých chovov ošípaných vrátane záhumienkových chovov je jedným z kľúčových elementov pokiaľ ide o prevenciu, monitorovanie a zdolávanie afrického moru ošípaných z pohľadu legislatívnej povinnosti tak aj z aspektu odškodnenia chovateľov v prípade výskytu nákazy. Povinnosť registrácie je pre všetkých chovateľov ošípaných - teda aj záhumienkových chovov (pokiaľ si občania chovajú čo i len 1 ošípanú).

Zároveň pripomíname zásady biologickej ochrany chovov pred zavlečením nákazy.

- dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- **zamedziť vniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- **zákaz skladovať krmivo** pre ošípané v dosahu diviakov
- **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

Informácie o počte chovov ošípaných v územnej pôsobnosti RVPS Martin zasielajte na adresu ZdravieZvierat.MT@svps.sk v termíne **do 16. 01. 2020.**

4. veterinárna a potravinová správa
Záhradnícka 1
036 80 MARTIN
-2-

MVDr. Jozef Felcan
riadiťel RVPS Martin